

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 171/2010-68

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Ing. M. G., G., JUDr. Z. Ď., L., JUDr. E. B., PhD., B., a JUDr. P. P., B., zastúpených advokátom JUDr. J. V., CSc., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 584 z 22. júna 2009 a rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky z 23. júna 2009, ktorým bol JUDr. Š. H. vymenovaný za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Ing. M. G., JUDr. Z. Ď., JUDr. E. B., PhD., a JUDr. P. P. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenými osobami.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2009 doručená sťažnosť sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) JUDr. Ing. M. G., JUDr. Z. Ď., JUDr. E. B., PhD., a JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 584 z 22. júna 2009 a rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“) z 23. júna 2009, ktorým bol JUDr. Š. H. vymenovaný za predsedu najvyššieho súdu (ďalej len „predseda najvyššieho súdu“).

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

«V priebehu mesiaca mája 2009 JUDr. Š. H. vyslovil súhlas so svojou kandidatúrou na funkciu predsedu Najvyššieho súdu... Zostával pritom funkciou ministra spravodlivosti a podpredsedu vlády Slovenskej republiky a súčasne aj pozíciu sudcu Najvyššieho súdu SR s prerušeným výkonom funkcie.

Súdna rada Slovenskej republiky... dňa 2. 6. 2009 prijala kandidatúru JUDr. Š. H....

Následne sa dňa 22. 6. 2009 približne medzi 10.00 hod a 12.00 hod uskutočnilo zasadnutie Súdnej rady SR, predmetom ktorého bola voľba kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR. Okrem JUDr. H. kandidovala na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR aj JUDr. E. B., CSc., predsedníčka senátu Najvyššieho súdu SR...

Vzhľadom na predchádzajúce ukončenie funkčného obdobia dovedajšieho predsedu Najvyššieho súdu SR a teda aj predsedu Súdnej rady SR (JUDr. K.) bolo potrebné zabezpečiť výkon týchto funkcií. Uvoľnené miesto predsedu Súdnej rady SR zaujala jej

podpredsedníčka JUDr. P.. Funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR pritom vykonávala jeho podpredsedníčka JUDr. Š..

Dňa 22. 6. 2009 vyhlásila podpredsedníčka Súdnej rady SR JUDr. V. P. ústne výsledky volieb na kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR. Podľa výsledkov získal úspešný kandidát JUDr. Š. H. 15 hlasov, jeho neúspešná protikandidátka nezískala žiadny hlas členov Súdnej rady SR. Písomná forma rozhodnutia bola Súdnu radou SR vykonaná bez súčasného zverejnenia zápisnice prostredníctvom ich internetovej stránky.

Dňa 23. 6. 2009 približne o 9.00 hodine prezident Slovenskej republiky prijal demisiu ministra spravodlivosti JUDr. Š. H. a súčasne ho vymenoval do funkcie predsedu Najvyššieho súdu SR...

Podľa sťažovateľov JUDr. H. nemal právo byť zvolený za predsedu Najvyššieho súdu SR a to z dôvodu vykonávania vysokej politickej funkcie v exekutive (člen vlády Slovenskej republiky), ktorej výkon bol napokon aj dôvodom, pre ktorý bol JUDr. H. prerušený výkon funkcie predsedu Najvyššieho súdu SR...

Zvoleniu Š. H. za predsedu Najvyššieho súdu SR bránila aj jeho angažovanosť v politickej strane Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko...

Navyše JUDr. H. ako člen vlády SR (minister spravodlivosti SR) mal v čase svojej voľby za predsedu Najvyššieho súdu SR v právomoci vymenovanie, odvolávanie, odmeňovanie ako aj navrhovanie na disciplinárne trestanie 7 členov súdnej rady. V čase voľby predsedu Najvyššieho súdu SR dňa 22. 6. 2009 preto podľa sťažovateľov súdna rada nezodpovedala ústavným atribútom nezávislosti súdnej moci...

Napokon sťažovatelia zastávajú názor, že voľby predsedu Najvyššieho súdu SR dňa 22.6.2009 neboli zákonné, nakoľko miesto predsedu Súdnej rady SR mala zastávať podpredsedníčka Najvyššieho súdu SR JUDr. Š. a nie JUDr. P. ako podpredsedníčka Súdnej rady SR...

Súdna rada SR pri voľbe kandidáta za predsedu Najvyššieho súdu SR tieto závažné okolnosti odignorovala a ani sa s nimi nijako nevysporiadala.

Obdobne sa zachoval aj Prezident SR pri menovaní JUDr. Š. H. za predsedu Najvyššieho súdu SR...

Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR: „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.“

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR; „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“

Podľa čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb. /ďalej len „Listina“): „Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám“.

Podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR: „Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám“.

Podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...“

Podľa čl. 141 ods. 1 Ústavy SR: „V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy“

Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR: „Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom...“

Podľa názoru sťažovateľov Súdna rada SR pri voľbe kandidátov na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR a rovnako ani prezident SR pri vymenovaní JUDr. H. za predsedu Najvyššieho súdu SR na tieto ustanovenia Ústavy SR, Listiny a Dohovoru neprihliadali.

V súvislosti so základným právom garantovaným čl. 21 ods. 4 Listiny a čl. 30 ods. 4 Ústavy SR treba podotknúť, že „toto ustanovenie Listiny sa nevzťahuje iba na prístup k verejnej funkcii v zmysle vzniku funkcie, ale zahŕňa aj právo na jej nerušený výkon vrátane práva na ochranu pred protiprávnym zbavením tejto funkcie. Účasť na správe vecí verejných, ktorá je zmyslom celého čl. 21 sa nevyčerpáva samotným získaním funkcie, ale logicky) trvá po celú dobu trvania funkcie. Pokiaľ je týmto článkom sledované umožniť občanom správu verejných záležitostí, musí mať subjekt vykonávajúci funkciu ochranu aj pred ľubovôľou...“

Súčasťou práva sudcov Najvyššieho súdu SR na nerušený výkon ich funkcie podľa sťažovateľov tiež je, aby predsedom Najvyššieho súdu SR bola legitímne a legálne vybratá osoba...

Sťažovatelia ďalej v sťažnosti podrobne uvádzajú dôvody, v čom vidia porušenie označených článkov ústavy, listiny a dohovoru a „sú presvedčení, že voľba úspešného kandidáta Súdnu radou Slovenskej republiky a jeho následné vymenovanie do funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zaťažená toľkými ústavnými vadami ako aj zákonnými nedostatkami, že ďalším zotrvaním menovaného JUDr. Š. H. vo funkcii predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dochádza k spochybneniu Slovenskej republiky ako demokratického a právneho štátu. Ďalší výkon funkcie predsedu Najvyššieho súdu SR predstavuje pre sťažovateľov... väčšiu ujmu než aká môže vzniknúť JUDr. Š. H. pri odklade vykonateľnosti napadnutých aktov. Sťažovateľmi navrhované rozhodnutie o odklade vykonateľnosti nie je ani v rozpore dôležitým verejným záujmom. Naopak verejný záujem podľa sťažovateľov odôvodňuje vydanie navrhovaného dočasného opatrenia.

Z týchto dôvodov sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd SR dočasným opatrením:

1. pozastavil vykonateľnosť:

a) uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky č. 584 zo dňa 22. 06. 2009 ako aj

b) rozhodnutia prezidenta republiky z 23. 06. 2009 o vymenovaní JUDr. Š. H. za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

2. uložil JUDr. Š. H., aby sa zdržal vykonávania funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky...»

Sťažovatelia sa v závere sťažnosti domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Postupom Súdnej rady Slovenskej republiky počas voľby kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konanej dňa 22. 6. 2009 ako aj nasledovným vymenovaním JUDr. Š. H. prezidentom Slovenskej republiky do tejto funkcie dňa 23.6.2009 bolo porušené základné právo sudcov Najvyššieho súdu SR JUDr. Ing. M. G., JUDr. Z. Ď., JUDr. E. B., PhD., JUDr. P. P., vyplývajúce z čl. 30 ods. 4 Ústavy SR a čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, a to všetko za súčasného porušenia čl.

1 ods. 1 Ústavy SR, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 584 zo dňa 22. 06. 2009 zrušuje a vec vracia Súdnej rade Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky zo dňa 23. 06. 2009. ktorým bol JUDr. Š. H. vymenovaný predsedom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušuje...“

Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo 7. septembra 2009 vzniesli námietku zaujatosti proti sudcom ústavného súdu Jánovi Auxtovi a Ľubomírovi Dobříkovi. Sudcovia ústavného súdu, proti ktorým bola vznesená námietka zaujatosti, podali vyjadrenie k predmetnej námietke 7. a 8. septembra 2009, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 174/2010 z 22. apríla 2010 tak, že sudcu Jána Auxta ako člena senátu, resp. v súčasnosti ako predsedu III. senátu ústavného súdu, z výkonu jeho sudcovskej funkcie nevylúčil a vylúčil z neho iba člena senátu Ľubomíra Dobříka.

V zmysle platného rozvrhu práce ústavného súdu, ktorý bol schválený na zasadnutí pléna ústavného súdu 17. februára 2010, vylúčeného člena tretieho senátu zastupuje predseda alebo člen druhého senátu, preto namiesto vylúčeného sudcu Ľubomíra Dobříka rozhodoval v tejto veci sudca Sergej Kohut, člen druhého senátu ústavného súdu.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sú sudcami najvyššieho súdu a namietajú porušenie svojho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, resp. čl. 21 ods. 4 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením súdnej rady č. 584 z 22. júna 2009 a rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky z 23. júna 2009, ktorým bol JUDr. Š. H. vymenovaný za predsedu najvyššieho súdu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov predovšetkým skúmal to, či sťažovatelia (sú sudcami najvyššieho súdu) namietajúci nezákonnosť celého procesu navrhovania kandidátov a menovania predsedu najvyššieho súdu sú aktívne legitimovaní na podanie tejto sťažnosti.

Potenciálnym kandidátom na predsedu najvyššieho súdu v zmysle ustanovenia čl. 145 ods. 3 ústavy je každý sudca najvyššieho súdu. Sťažovatelia však kandidátmi na predsedu najvyššieho súdu v danom prípade neboli. Svoju aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti ústavnému súdu okrem toho, že sú sudcami najvyššieho súdu, tiež odôvodňovali „verejným záujmom“ a tiež tým, že rozhodnutie o menovaní nového predsedu najvyššieho súdu sa ich priamo dotýka.

Z obsahu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd môže rozhodovať o sťažnostiach fyzických, resp. právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd...

Po preskúmaní sťažnosti a jej príloh ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľov treba považovať za podanú zjavne neoprávnenými osobami. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy totiž treba vyvodit', že aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti majú iba tie osoby (fyzické alebo právnické), ktorých základné právo alebo sloboda by mali byť porušené. V danom prípade by za osobu oprávnenú na podanie takej sťažnosti bolo možné považovať protikandidátku, ktorá kandidovala na funkciu predsedu najvyššieho súdu (JUDr. E. B., CSc.), ktorá sa však so samostatnou sťažnosťou na ústavný súd neobrátila. Aj zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že sťažnosť nemôže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich. Sťažovatelia nevstupovali do procesu rozhodovania o kandidátoch na predsedu najvyššieho súdu, resp. neboli priamo dotknutí procesom navrhovania a menovania predsedu najvyššieho súdu, z čoho teda vyplýva, že namietané porušenie základných práv sťažovateľov nie je v príčinnej súvislosti s namietaným uznesením súdnej rady a rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky, preto sa nemôžu úspešne domáhať ako aktívne legitímne osoby zrušení týchto rozhodnutí v konaní pred ústavným súdom (II. ÚS 34/95).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol ako podanú neoprávnenými osobami bez toho, aby sa súčasne zaoberal aj argumentmi, ktoré podrobne

rozpísali vo svojej sťažnosti, k hodnoteniu ktorých, ako aj k hodnoteniu a rozhodnutiu vôbec nepristúpil.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2010